

AAMUN KOITTO

Karjalan hiippakunnan seurakuntien ja PSHV:n lehti

4 ♦ 27.8.2013 ♦ 8 €

A group of about ten young people, mostly teenagers, are walking along a paved path that leads towards a church. The church is a light-colored building with a prominent golden dome and a cross on top. The scene is set outdoors with green trees and a clear sky. The young people are dressed in casual summer clothing, and some are looking at their mobile phones. The overall atmosphere is bright and sunny.

KIRKON TULEVAISUUS

AAMUN KOITTO

Ortodoksinen aikakauslehti

tässä numerossa

SEPPÖ RIIKONEN

Ajatuksia auttamisesta
- Hannele Järvisellä on monipuolinen kokemus kehitysyhteistyöstä.

Tulevaisuuden siemeniä
- miltä näyttää
kirkon huomina?

TUOMAS KALLONEN

ARTTURI HIRVONEN

Kristinoppileiri Valamossa kokosi yhteen suuren määrän nuoria.

- 4-6 **Tulevaisuuden siemeniä**
Millainen on Suomen ortodoksinen kirkko 25 vuoden kuluttua? Tulevaisuuden tekijät tähyävät tulevaa.
- 7 **Ajatuksia auttamisesta**
Hannele Järviselle lähetystyö on kanssaelämistä, vieraan kulttuurin ja toisen ihmisen jumalakuvan kunnioittamista.
- 9 **Pyhäkkömme**
Rautalammin Pyhän Nikolaoksen kirkko.
- 10-11 **Rautalammin seurakunta**
Piispan luentoja ja hapankaalin valmistusta.
- 12-13 **Muusikko kirkossa**
Sirpa Autiolla kirkkolaulu on diakoniaa.
- 14-15 **Oppeja ja oivalluksia**
Kristinoppileiri Valamossa.
- 16-19 **Uutisvaaka, vieraskirja, media**
- 20-21 **Kirjat, opetusta venäjäksi**
- 22-23 **Ilmoituksia**
- 24 **Isien opetuksia**

Aamun Koitto PSHV:n ja Karjalan hiippakunnan seurakuntien lehti, perustettu 1896, www.aamunkoitto.fi
Kustantaja Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunta ry. (PSHV), Valamontie 42, 79850 Uusi-Valamo
Toimituskunta KS Joensuun piispa Arseni, toimittaja Risto Lindstedt, toimituspäällikkö Mauri Liukkonen, pastori Timo Honkaselkä, pastori Johannes Hättinen, pastori Tuomas Järvelin, pastori Tuomas Kallonen ja toimitussihteeri Mari Vainio **Päätoimittaja** piispa Arseni, Kotalahdentie 49, 71920 Pajujärvi, puh. 0206 100 258, piispa.arseni@ort.fi **Toimitussihteeri** Mari Vainio, puh. 050 564 8899, mari.vainio@ort.fi
Tilaukset, peruutukset, osoitteenmuutokset ja laskutus puh. 0206 100 490, aamun.koitto@ort.fi
Ilmoitusmyynti, -aineistot ja trafiikki puh. 040 501 9358, eija.rasanen@ort.fi **Taitto** Aste Helsinki Oy
Painaminen Oy Scanweb Ab **Irtonumerot** Akateeminen Kirjakauppa (Helsinki), Tuohus-myymlät (Valamo ja Helsinki) ISSN 0355-9009 **Seuraava numero ilmestyy** 29.11.2013 **Seuraavan numeron aineistopäivä** 18.10.2013 **Kannen kuva** Artturi Hirvonen

iankaikkisesti

Tavallisten supersankareiden kirkko

Tuttavani jakoi sosiaalisessa mediassa kaksi kuvaa: yhdessä kuvassa supersankarit Batman ja Spiderman liitelivät kaikkivoivan näköisinä, toisessa kuvassa hahmot olivat kotikutoisissa asuissa ja Batman auttoi Spidermanin yli matalan kiviaidan. Naurahdin, ja sitten pysähdyin miettimään. Vain fantasioissa jokainen pärjää itseksensä, tosielämässä supersankaritkin tarvitsevat apua.

Palvelemalla lähimmäisiä palvelemme Jumalaa. Moni ihminen kantaa arjessa vastuuta toisista ihmisistä mutta nykyään tuntuu yleistyvän myös välinpitämättömyys. Maailma on täynnä haasteita: väestön ikääntyminen, maahanmuutto, eriarvoisuuden kasvu, talouselämän epävarmuus ja nuorten syrjäytyminen ovat asioita, jotka koskettavat ortodoksista kirkkoa. Kirkkomme diakoniatyö rakentuu pitkälti vapaaehtoisten varaan. Palkattuja diakoniatyöntekijöitä on vain muutamissa seurakunnissa ja resursseja niukasti suhteessa tarpeisiin.

Onneksi voimme ottaa diakoniatyön kirkkomme tulevan strategiakauden kulmahampaaksi ja jatkaa yhdistetyin voimin nykyistä laajemman ja yhteisvastuullisemman yhteisön rakentamista, yhteistyössä muiden karitatiivisten toimijoiden kanssa. Voimme päättää suunnata aiempaa enemmän varoja diakoniatyöhön. Voimme opettaa toinen toisillemme, erityisesti lapsillemme, toisten ihmisten rakastamista, hädässä olevan auttamista. Tärkein mahdollisuus on jokaisessa yksilössä itsessään: juuri minä voin tehdä joka päivä jotain konkreettista. Yksi plus yksi on ainakin kaksi. Jumalan rakkaus muuttaa yhtälön vielä laskuoppia laajemmaksi asiaksi!

Maria Kauppila
toiminnanjohtaja, ONL ry

”Minä olen se, joka olen” (2. Moos. 3,14)

Me olemme aina tahtoneet hallita aikaa. Jo Vanhan Testamentin ihmiset halusivat tietää tulevaisuutensa: miten käy omaisuudelle, kaupungille, valtakunnalle. Jumala lähetti profeettoja kertomaan tulevaisuudesta, mutta heidän sanomansa viittasi pikemminkin tulevan hengelliseen puoleen, vaikka ennustuksissa mainittiin maalliset seuraukset.

Elämme keskellä alati tapahtuvia muutoksia, joita emme aina pysty käsittelemään. Kohtaamme niitä paitsi muissa ihmisissä ja kotona, niin myös yhteiskunnassa. Näiden muutosten takana olemme me ihmiset yksilöinä tai joukkoina. Haluamme vaikuttaa mieliteillämme toisiin, kenties helpottaa ja parantaa arkea.

Toisinaan muutos pelottaa ja ruokkii epävarmuuden ilmapiiriä jopa kirkossa. Monet ovat huolestuneita siitä, miten kirkko selviää ympärillä vellovista taloustyrskyistä, mitä tulee tapahtumaan ja siirtyykö kirkko marginaaliin yhteiskunnallisten muutosten ristipaineissa.

Kysyin viisivuotiaalta pojaltani, mitä hän ajattelee kirkon tulevaisuudesta. Hän vastasi: ”Se on sitä, että käy palveluksissa ja että kelloja soitetaan silloin, kun niitä on soitettava.” Tuohon ajatukseen, kirkossakäyntiin, kiteytyy kirkon tulevaisuus. Kokoonnumme yhteiseen rukoukseen, emmekä pelkää tuoda sitä julki. Ketään ei pakoteta mukaan. Kyse on kunkin omasta tahdosta pysyä kirkon yhteydessä. Tulevaisuus ei ole mikään kaukainen asia, se on tässä ja nyt.

Kirkko ei ole tästä maailmasta. Jumala on luonut kirkon ihmisten pelastusta varten. Kirkon pää on Kristus, joka antoi elämänsä meidän tähtemme. Kuten Vapahtajamme lupasi Pietarille, kirkkoa edes ”eivät tuonelan portit voita” (Matt. 16, 18). Aikakaudet seuraavat toisiaan, ihmiset köyhtyvät ja rikastuvat, mutta on vain Yksi, joka pysyy samana. On mahdollista, että kirkko järjestäytyy hallinnollisesti toisella tavalla kuin nyt. Siitä päätämme me ihmiset. Varmaa on, että kirkko on olemassa niinkauan, kuin Sen pää on.

Kirkkoherra Bogdan Grosu

Tulevaisuuden siemeniä

Millainen on Suomen ortodoksinen kirkko 25 vuoden päästä? Neljä tulevaisuuden tekijää kiipesi Taipaleen kirkon kellotorniin tähyämään tulevaa.

Tältä paikalta on ennenkin nähty pitkälle. Vuonna 1858 alettiin Taipaleen kirkossa ensimmäisenä Suomessa toimittaa ortodoksisia jumalanpalveluksia kansan kielellä. Mitä on ilmassa vuonna 2013?

Avaamme kellotornin ikkunat neljään ilmansuuntaan. Puuskainen tuuli kantaa kirkkomaalta ikipetäjien huminaa, tarinoita menneiden polvien työstä ja elosta.

Etelässä humisee Kuopiontie, tavara ja ihmiset virtaavat kasvukeskuksiin. Kylissä ja kunnissa tunnustellaan seitin värähtelyä jännittyneenä. Onko pienellä tulevaisuutta?

Loppukesän leppeässä ilmassa leijuu ajatuksia, toiveita, tulevaisuuden siemenhaituvaa.

Pelko pois!

Jos päivän mediasta etsii ennusmerkkejä kirkon huomisesta, on näkymä ankea. Kristinuskoa ja kirkkoa vastaan hyökkäämisestä on tullut halpa harrastus.

- Medialla on taipumus kyseenalaistaa, vaikka vastaus ei edes kiinnostaisi. Media ruokkii itseään kohuilla, lööpit myyvät hyvin, arvioi Joonas Ratilainen.

Kirkko on kuitenkin suuri laiva, jonka kurssiin tuuliviirit eivät juuri vaikuta.

- Kirkko edustaa maailmassa jotakin pysyvää, vakaata arvopohjaa aikakaudesta toiseen. Yleinen mielipide on varsin vaihtuvaista sorttia, tuumaa Jaso Pössi.

Itsetyytyväisyyteen ei kirkonkaan pitä sortua. Joskus voi ulkopuolinen kritiikki olla hyväksikin, jos kirkko joutuu sen myötä tutkimaan omaa perinnettään ja sen soveltamista nykyaikaan.

- Naisen asema ja merkitys kirkossa on yksi alue, jossa kirkko voisi selkeämmin viestiä aitoa arvostusta. Kirkossamme nainen tai tyttö voi tuntea itsensä vähemmän arvokkaaksi, vaikka se ei kirkon opetus olekaan, Valeria Mäkirimä harmittelee.

Kirkko ei voi tuudittautua pehmeään oravanpesään ja ajatella epäkohtien väijyvän kaukana kavalassa maailmassa. Tulevaisuudessa kirkon on keskusteltava enemmän sekä sisällään että ulospäin.

- On perinteen uudelleenarviointia jo tapahtunutkin. Esimerkiksi suhtautuminen itsemurhaan on muuttunut sielunhoidollisemmaksi, kun sitä on tarkasteltu mielen-terveyden näkökulmasta, Kirsi Vuomajoki muistuttaa.

- Kirkko tarvitsisi kipeästi uutta ekumeenista kirkolliskokousta, yli 1200 vuoden tauon jälkeen! Kirkko ei voi vastata ajan haasteisiin vain paikallisella tasolla. Tarvittaisiin koko kirkon yhteistä ongelmanratkaisua, Joonas painottaa.

Keskiajan kirkkoisät eivät osanneet uneksiakaan modernin lääketieteen, geeniteknologian ja virtuaalimaailmojen luomista uusista maastoista. Kirkon tehtävänä on tulevaisuudessa, perustavammin kuin koskaan ennen, varjella ihmisyyttä.

- Kirkolla olisi paljon sanottavaa, vielä tarvittaisiin joku sanomaan se, Jaso kiteyttää.

Paljon mahdollista

Nelikon ajatuksista välittyy luottavaisuus. He eivät kauhistele ”nykyajan kotkotuksia”, teknologian harppauksia ja yhteisöllisyyden uusia muotoja. Heissä ei kaiherra kaipuu karjalaiskylän raitille tai muihin kadotettuihin paratiiseihin. Elämä on nyt!

Sosiaalinen media, internetin tietopankit ja oppimisympäristöt, videoneuvottelut... Pieni kirkko, jonka jäsenet elävät hajallaan hyötty suuresti ”kotkotuksista”, joilla välitetään päällekkäistä työtä, turhaa matkustamista ja ajan tuhraantumista toimistonäperrykseen.

- Erilaiset apuvälineet eivät kuitenkaan voi korvata seurakuntaelämän ydintä, joka on yhteinen jumalanpalvelus ja ihmisten kohtaaminen kasvoista kasvoihin, Valeria sanoo.

Kirkon perinteikkyyden tulevaisuudessakin valttia. Maailman harrastusmarkkinoille ei kannata lähteä tarjoamaan leipää ja sirkushuveja, tarkkaan räätälöityjä kirkkopalveluita tarkkarajaisille kohderyhmillä.

Kirkon juttu ei ole erikoistuminen vaan yhteys: eri-ikäiset, erikieliset, erilaiset yhdessä, toisistaan oppien ja kasvaen. Moni ihmisryhmä kuitenkin odottaa löytämistään. Parhaiten kirkkoon löytää edelleen keski-ikäinen tai vanhempi nainen. ▶

Kirsi Vuomajoen, Jaso Pössin, Joonas Ratilaisen ja Valeria Mäkirinnan silmissä kirkon tulevaisuus on valoisa. Jäsolla on päässään salainen aseemme, 25 vuotta eteenpäin taittavat "tulevaisuuslasit".

Joonas Ratilainen, 24, teologian opiskelija, ainejärjestö Pistiksen puheenjohtaja

Pyrin kirkon töihin, koska... haluan palvella ihmisiä.

Rakas harrastus: maalaaminen, piirtäminen ja jalkapallo
25 vuoden päästä kirkko on... avoin kohtaamaan haasteita.

Valeria Mäkirinta, 25, kirkkomusiikin opiskelija

Pyrin kirkon töihin, koska... olen kiinnostunut musiikista ja kirkkomusiikon työ tuntuu erityisen tärkeältä.

Rakas harrastus: kevyt musiikki

25 vuoden päästä kirkko on... lempeä, asiallinen ja puoleensavetävä.

Jaso Pössi, 27, TM, Ortodoksisten Nuorten Liiton järjestösihteeri

Olen kirkon töissä, koska... kirkon jumalanpalveluselämä ja teologia kiinnostavat. Pidän ihmisten kanssa työskentelystä.

Rakas harrastus: lukeminen

25 vuoden päästä kirkko on... pyhä, etsivä ja riemuitseva.

Kirsi Vuomajoki, 32, TM, uskonnonopettaja

Olen kirkon töissä, koska... uskonnonopettajani tekivät uskonnontunneista mukavia ja mielenkiintoisia, kannustivat menemään kirkkoon ja osallistumaan ONL:n vuosijuhlille. Siitä virisi kiintymykseni kirkkoa kohtaan.

Rakas harrastus: piirtäminen (Kirsi on mm. yksi Tuohustuli-lehden kuvittajista ja Pate-sarjiskissan "äiti")

25 vuoden päästä kirkko on... uskollinen perustehtävälleen.

- Kirkon kynnystä saisi madaltaa esimerkiksi lapsiperheiden osallistumiselle, Kirsi tuumaa.

- Itse olen huolissani nuorten syrjäytyneiden miesten kasvavasta joukosta, Jaso vastaa.

- Ehkä meidän pitäisi pohtia vähemmän, miten saisimme nämä ihmiset kirkkoon. Kirkko voisi pikemmin mennä heidän luo – ehkä jättää jonkin hyvän jäljen heidän elämäänsä, Joonas sanoo.

Tulevaisuusraatimme antaa hyvän arvosanan nykynuorisolle. Nuoriso etsii ”omaa juttuaan” ja kaipaa, ehkä tietämättäänkin, myös hengellistä kotia. Kirkkoon kuuluminen ei ole enää itsestäänselvyys, vaan oma-kohtainen valinta. Kirkon tulevaisuuden tärkeimpiä haasteita onkin aidosti kohdata etsivä nuori.

- Nuoret ovat kuin tulevaisuuden arpa-kuponkeja, joista jokainen on lottovoitto kirkolle! Joonas maalailee.

Palvelemisen ilo

Yksi kysymys pitää lausua ihan hiljaa, ettei mörkö herää. Onko meillä 25 vuoden pääs-

tä vielä valtionkirkko - asema veronkanto-oikeuksineen, turvattuine resursseineen, tukevine jalansijoineen yhteiskunnassa? Vai palaammeko samalle viivalle muiden uskonnollisten yhteisöjen kanssa, rahoitamaan toimintaamme jäsen- ja toimitusmaksuilla?

Nelikkomme ei kysymyksestä hätkähdä. Heidän mielestään tähänkin olisi varauduttava. On suunnattava kirkon resursseja ydintoimintaan raskaan hallinnon sijaan, vahvistettava paikallisia yhteisöjä, elvytettävä vapaaehtoistyötä ja maallikkoaktiivisuutta.

- Vapaaehtoistyön ohella myös järjestöjen rooli tulee olemaan kirkon työssä vielä nykyistä keskeisempi, Jaso arvioi.

Seurakunnissa on viljeltävä palvelemisen iloa, niin työntekijöiden kuin seurakuntalaisten kohdalla. Kirkko Kristuksen ruumiina on yhdessä elävä ja toimiva organisiemi. Diakonia pitäisi vapauttaa ahtaasta merkityksestään koskettamaan kirkon ydinolemusta.

- Miten diakonia nähdään vain yhtenä kirkon elämän osa-alueena? Eikö kaiken

pitäisi johtaa siihen, rakkauteen ja palvelemiseen? Valeria ihmettelee.

Kenties tässä on kirkon tulevaisuus? Veroeurojen sijasta kirkossa liikkuu rakkauksen valuutta. Palveluiden sijaan kirkosta löytää palvelemisen verkoston, jossa jokainen kantaa ja tulee kannetuksi.

Tuomas Kallonen

Tulevaisuuden siemeniä:

www.onl.fi – Ortodoksisten Nuorten Liitto ry

www.teologiaaopiskelemaan.fi – ortodoksisen teologikoulutuksen rekrytointisivusto (Valeria, Jaso ja Joonas mukana luomisessa)

www.ortoboxi.fi – ortodoksinen oppimis- ja ajanvieteympäristö (Kirsi toinen rakentajista)

www.pistisry.fi

Ajatuksia auttamisesta

Filantropian varapuheenjohtaja Hannele Järvisellä on pitkä ja monipuolinen kokemus kehitysyhteistyöstä sekä päätyönään että vapaaehtoisena: Ghana, Palestiina, Sambia, Namibia, Tansania, Mosambik, Etiopia, Etelä-Afrikka ja Moldova ovat olleet osana työkenttää.

Hannele Järvinen on työskennellyt kohdemaassa opetusalan hallinnollisissa tehtävissä pisimmillään kolmen vuoden ajan.

Kansainvälinen diakonia on Hannelen mielestä lähinnä kumppanuutta, yhdessä tekemistä.

- Menen tekemään työtä samanarvoisten työtovereiden kanssa; minun tukeani ovat raha ja oma työpanokseni ja toisten työpanos on se, että he sietävät minua ulkomaalaisena ja muun työnsä lisäksi opettavat minut ymmärtämään omaa kulttuuriaan.

- Ennen kaikkea on pystyttävä olemaan avoin siinä vuorovaikutussuhteessa, opittava kuuntelemaan ihmisiä, aistimaan toisten tuntemuksia ja tunnistamaan omat rajansa. En voi ajatella, että menen auttamaan; mistä minä tiedän, että autan jotakuta. Ymmärrän diakonian enemmän palvelutehtävänä. Kun kuvittelee auttavan, taitaa auttaa eniten itseään.

Helenan mukaan sana 'hyväntekeväisyys' pitäisi ottaa kokonaan pois käytöstä.

- Aina kun puhutaan hyväntekeväisyydestä, ajatellaan, että minä olen 'hyvä' ja toinen ei. Jo lähtökohtaisesti sana alistaa toisen ja minun ymmärtääkseni kristillisyyteen kuuluu, että jokainen ihminen on Jumalan kuva ja arvokas sellaisena kuin on eikä häntä saa alistaa, sanoillakaan.

Helena pohtii diakoniatyön muuttamista.

- Maailmanlaajuisen talouskriisin vaikutuksesta rahoittajayhteisöillä on nyt

Hannele Järvinen

vähemmän resursseja ja tämä on näkynyt jo jonkin aikaa.

Helena muistelee sitä kuinka kaksi vuotta sitten Etiopiassa ryhmä kiinnitti huomiota siihen, että maastamuuttoviraston ympärillä oli tuhat päin nuoria ihmisiä. Viraston vastaava kertoi mistä on kysymys: köyhyys, työttömyys ajaa nuoret ulos maasta hakemaan jostakin elantoa, he vääräntävät ikänsä, vääräntävät passeja. On syntynyt bisnes ja kuvaan on tullut agentteja, jotka vievät näitä nuoria ulos, eivätkä aina ollenkaan rehellisin tarkoituksiperin.

Helenan mukaan kenttämatkoilla tulee jatkuvasti vastaan tilanne, että jonkun läheinen on hävinnyt eikä tiedetä mitä sukulaiset voivat tehdä. Jokaiseen maahan, jossa ongelma on näin suuri, on syntynyt jo kansalaisjärjestöjä, jotka tekevät töitä selvittääkseen katoamisia.

- Ihmiskauppa on asia, josta haluan puhua, jotta Suomessakin ihmiset alkaisivat tunnistaa näitä uhreja. Heitä on meidän

ympäriämme, mutta me emme näe sitä.

- Kun on tehnyt pitkään tällaista työtä, se on vinyt syvemmälle ihmisen kriisin kanssa elämiseen. Vaatii kasvua ihmisenä, että ymmärtää muitten kärsimystä ja tarvetta läsnäoloon. Kriisien keskellä oppii koko ajan, näkee minkälaista kapasiteettia ihmisellä on selvittää vaikeista olosuhteista. Tutuksi on tullut myös kipuilu oman riittämättömyyden kanssa.

- Filantropiassa olen kuullut viisasta puhetta tämän päivän lähetystyöstä. Se on kanssaelämistä, vieraan kulttuurin ja toisen ihmisen jumalakuvan kunnioittamista.

- Ei me lähdetä käännyttämään ketään, vaan eletään rohkeasti ortodokseina ja kunnioitetaan sitä toista osapuolta. Olen miettinyt monta kertaa miksei me tehdä samoin täällä Suomessa. Täällä olisi lähetyskenttää vaikka kuinka paljon, voisimme tehdä lähetystyötä olemalla näkyvästi ortodokseja.

- Paljon keskustellaan tämän päivän arvomaailmasta. Olisi tosi hienoa, jos me näyttäisi ortodokseina ja ortodoksinen kirkko näkyisi tällaisessa arvokeskustelussa. Se vaatii tietysti paljon, siinä joutuu laittamaan itsensä alttiiksi, mutta laitetaanhan me alttiiksi itsemme tässä elämässäkin, sanoo Hannele Järvinen.

Aila Lavaste

KUVAT: PIRJOLAINEN

RAUTALAMMIN PYHÄN NIKOLAOKSEN KIRKKO

Rautalammin emäpitäjä sai oman ortodoksisen seurakunnan vuonna 1950 salmilaisten sinnikkyuden ansiosta. Seurakuntalaisiakin oli tuolloin yli kolminkertainen määrä nykyiseen verrattuna, 2913 henkilöä.

Rautalampi ei alkujaan kuulunut seurakuntajaotusta valmistelleen komitean ja kirkollishallituksen esitykseen uudeksi perustettavaksi seurakunnaksi. Sen mukaan Kuopiosta etelään ja lounaaseen sijaitsevat kunnat kuulusivat Kuopion seurakuntaan. Paikkakunnalle sijoitettujen salmilaisten lähetystä kävi kuitenkin maanviljelijä Timo Jaamalaisen johdolla opetusministeriössä. ”Lobbausmatka” tuotti tulosta ja Rautalampi sai oman seurakunnan, joka sijoittui luvan myöntäneen

opetusministeri R.H. Oittisen kotipitäjään. Vaikka oman kirkon valmistumiseen kului vielä vuosia, oli maanlunastuslautakunnassa toimiva Jaamalainen ottanut tulevan tilanteen huomioon varaamalla tontin kirkkoa varten aivan kirkonkylän keskustaan ja hautausmaa-alueen Latsinmäelle.

Ilo oli suuri, kun kirkko valmistui vuonna 1959, olihan seurakuntalaisten kokoon-tumisaikoina olleet koulut, seurantalo ja mm. kirkonkylän raitilla sijaitseva Rautalammin ompeluseuran omistama Taimela. Arkkipiispa Paavali vihki kirkon kesäkuun

12.päivänä 1960 Lyykian Myrran arkkipiispan, Nikolaos Ihmeidentekijän kunniaksi.

Jälleenrakennuskauden kirkko

Rautalammin kirkko on bysanttilaistyylinen keskikupolikirkko. Vastaavia kirkkoja on pienin poikkeuksin rakennettu mm. Mikkeliin, Iisalmeen, Kajaaniin ja Nurmekseen. Rautalammin kirkko on kuitenkin Ilmari Ahosen suunnittelemissa kirkoista ainoa puinen. Pyhäkön kellotapulissa on kuusi kaunisäänistä kirkonkelloa. Kulttuurihistoriallisesti pyhäkkö pidetään selkeästi

1950-luvun jälleenrakennuskauden vallitsevan tyylin mukaisena.

Seurakuntalaisilla oli alkuaan suunnitelmassa toisenlainen kirkkorakennus. Jo varhaisessa vaiheessa oli pyydetty kuopiolaista rakennusmestari Korhosta laatimaan Laatokan Valamon pyhän Johannes Kastajan skiitan mukaiset piirustukset Rautalammin kirkkoa varten. Jälleenrakennustoimikunta ei kuitenkaan hyväksynyt Korhosen piirustuksia vaan pyysi uudet lautakunnan omalta arkkitehdiltä, Ilmari Ahoselta. Pielaveden kirkko rakennettiin sittemmin Korhosen piirustusten mukaisesti ja se on tyypiltään aikakauden kirkkoista harvinainen.

Keväällä 1960 saatiin kahdeksankulmaiseen kirkkosaliin Veikko Marttisen maalaama ikonostaasi. Pyhäkön eteisosan vasemmalla puolella on tuohusten myyntipöytä ja salin molempia seinustoja kiertää tuolirivistöt. Sivuseinillä on neljä Salmin Orusjärven kirkosta evakuoitua suurta ikonia.

Kirkko maalattiin sisältä ensimmäisen kerran vasta vuonna 1974 arkkitehti Vilho Suonmaan suunnitelmien mukaan.

Kirkon sisustus

Vuonna 1985 tunnettu ikonimaalari, viipurilaissyntyinen Margit Lintu, maalaasi arkkipiispa Paavalin toivomuksesta pyhäkköön uuden ikonostaasin perinteisen ikonimaalauksen ja järjestyksen

mukaan. Keräysrahat riittivät suurimmilta osiltaan tarvitseisiin, niinpä seurakunta sai ikonimaalarilta samalla merkittävän lahjoituksen. Taiteilija Marttisen ikonit jätettiin uusien ikonien alle.

Ikonostaasin keskellä on pyhä portti, johon on kiinnitetty Neitsyt Marian ilmestystä sekä neljää evankelistaa esittävät ikonit. Portin kahta puolta olevissa pylväissä ovat kirkkoisät. Pyhän portin kautta tuodaan pyhä ehtoollinen eli Kuningasten Kuningas ruumiin ja veren muodossa seurakunnan keskelle. Pyhän portin yläpuolella on Apostolien ehtoollinen -ikoni, jossa Kristus jakaa viinin ja leivän.

Pyhästä portista oikealla eli eteläpuolella on Kristus Kaikkivaltias, hänen viereensä ylienkei Gabriel ja pyhä Nikolaos Ihmeidentekijä. Vasemmalla puolella portista on Jumalansynnyttäjän ikoni, ja siitä vasemmalle ylienkei Mikael ja pyhittäjä Serafim Sarovilainen.

Margit Lintu on maalannut kirkkoon myös juhlapäivien ikonit sekä kattokruunun kaksipuoliset ikonit. Polyeleo -kattokruunu on peräisin Kreikasta, ja se on seurakuntalaisen lahjoittama.

Uutta hohdetta

Kuoropaikka sijaitsee oikealla edessä, sen seinustalla on Pyhän Nikolaoksen ikoni, joka on erikoisella tavalla löytänyt tiensä Rautalammilte. Ikonin kerrotaan pudonneen sotien jälkeisessä kuljetuksesta Rau-

talammien kohdalla. Tapahtuma vaikutti todennäköisesti myös pyhäkön nimivaltintaan. Pyhä Nikolaos oli Karjalassa yksi kunnioitetuimmista pyhistä.

Pyhäkössä on kahdet kirkkoliput. Vanhat metalliset ovat peräisin Karjalasta. Myöhemmin kirkkoon on hankittu kankaalle maalatut liput.

Vuonna 2003 kirkkoon tehtiin uusi sisäkatto kuultolakatusta kuusesta. Kirkko maalattiin myös ulkoapäin ja tummankeltainen väri vaihtui alkuperäiseksi valkoiseksi. Samassa yhteydessä tehtyyn sisämaalaukseen saatiin asiantuntija-apua rovasti Paul Hesselstä. Tavallista juhlavampaan Herran temppeleihin tuomisen juhlaan kokoonnuttiin 2.2.2004, jolloin arkkipiispa Leo vihki sisäosiltaan peruskorjatun kirkon.

Kirkon torni ja kupoli saivat uutta hohdetta vuonna 2009, jolloin uusittiin tornin kuparikate ja samalla kullattiin tornin yläpuolella oleva sipulikupoli risteineen.

Karjalaan jääneiden muistolle omistettuun litaniaan ja seppeleenlaskuun kokoonnutaan pyhäkön pihalla sijaitsevan Karjalaan jääneiden muistokiven äärellä. Rautalammin Karjala-Seura hankki taiteilija Kirsti Liimataisen suunnitteleman ja rautalampilaisen kuvanveistäjä Veikko Rossin toteuttaman veistoksen vuonna 1963.

Mirja Mäkinen

Pyhän Nikolaoksen kirkko.

Rautalammin kirkon kirkkosali.

KUVA HANNU PYYKKÖNEN

Piispan luentoja ja hapankaalin valmistusta

Maukkaat porkkanat vaikuttivat siihen, että kanttori Oili Mäkirinta on laulanut ja laulattanut Nikolaos-kuoroa Rautalammin seurakunnassa yli 23 vuoden ajan.

- Suomussalmella ollessamme harkitsimme emäpitäjään muuttoa. Kaupassa oli rautalampilaisen viljelijän porkkanoita ja sanoin, että muutetaan, jos porkkanat ovat hyviä. Porkkanat maistuivat. Timo-puolisosta tuli seurakunnan kirkkoherra ja Oilillekin järjestyi pian kanttorin virka. Arkipäivän ihmeenä kävi vielä niin, että ensimmäinen tehtävä uudessa seurakunnassa oli olla mukana kyseisen porkkananviljelijän lapsen kasteessa.

Toimintaa laidasta laitaan

Oili on tyytyväinen työtoveriinsa, Nikolaos-kuoroon, sen uskollisiin ja luotettaviin laulajiin. Karttulan liittyminen Kuopioon

HANNU PYYKKÖNEN

Oili Mäkirinta

kouraisi ruohonjuuritasolla, kuorolaisten määrä väheni 10 hengellä. Lisälaulajat ovatkin sydämellisesti tervetulleita.

-Lauluharjoituksia pidetään kerran viikossa Rautalammin. Kuoroon kannattaa

tulla katsomaan ja kokeilemaan ja opetusta voi saada myös kahden kesken, rohkaisee Oili.

Kerran kuussa Oili viestittelee koolle Nassti-kerholaiset milloin kuuntelemaan piispan luentoa, milloin valmistamaan hapankaalia. Ensi syksynä aloitetaan feresin ompelu. Oilin muinoin suorittamaa artesaanitutkintoa hyödynnetään nyt käytännössä.

Rautalammin seurakunnan pyhäköt sijaitsevat mukavasti noin 60 kilometrin säteellä toisistaan. Seurakuntalaisten on mahdollista saada merkkipäivän juhlistajaksi niin pappi kuin kanttorikin.

- Sairaiden luona vierailut pyrimme isä Johanneksen kanssa tekemään aina sillä suunnalla, jossa on palvelukset.

Seurakuntalaisia Oili kohtaa mielellään myös toimistopäivänä.

- He pistäytyvät usein kuka milläkin asialla. Neuvotellaan juhlien järjestelyistä tai hautapaikoista.

Ekumeniaa kauneimmillaan oli Oilin puuhaamat joululaulajaiset. Italialainen Pastoren perhe, jonka kanssa Oili on ystäväystynyt, lauloi katolilaisia joululauluja Nikolaos-kirkossa viime joulukuussa

Kirkossa koko elämä

Oilin isä oli ortodoksi ja äiti luterilainen, mutta siitä kumpaan kirkkoon lapset kasetaan, ei perheessä keskusteltu. Äiti oli mukana, kun naapurin Volvon takaovista pakattiin koko perhe kirkkomatalle Kytökytän tsasounaan. Ortodoksiset palvelukset kuunneltiin aina. Isä istui radion vieressä ja muu perhe puuhasteli pikkusikareita pyhävaatteissa. Pyhä tuntui pyhäältä tuvassa, jonka lattialle oli levitetty puhtaat matot.

Oilin mieluisat muistot laulajan tielle rohkaisijoista tulevat kouluajan opettajilta ja eteenpäin kanttorin tielle johdatti myös kristinoppileirin Raimo Pores, joka kertoi Kuopion kanttorikoulusta.

- Muuten leiristä jäi kammottavat kokemukset, kertoo Oili. Lopullisen sysäyksen tulevalle kanttorille, joka oli keskeyttänyt opintonsa, antoi kuitenkin arkkipiispa Paavali. Hän houkutteli Oilin vt. kanttoriksi Kiuruvedelle. Työkokemus ja isä Antero Petsalo innostivat lyyrisen sopraanon taikaisin opintielle.

Arkkipiispa Paavalin lähettämänä tutustuivat Mäkirinnat Ruotsin seurakuntaelämään Boråsissa vuonna 1980.

- Nuorena Suomesta lähteneiden ortodoksien kirkollinen tietämys oli vähäistä ja yleensä lapset kastettiin luterilaisiksi. Valtaosa seurakuntalaisista oli Vienan paikolaisia.

Häät ja kastajaiset tuovat iloa elämään. Kirkkoväen väheneminen taas surettaa Oilia. Väestö vanhenee ja kuolema on usein lähellä.

- Hautajaiset, jotka sinänsä toimituksina ovat koskettavia, käyvät henkisesti raskaiksi, koska monen pois lähtevän kanssa on jo ehtinyt ystäväystyä, kertoo Oili.

Käsistään kätevä Yrjö

Seurakunnan diakonipäivänä on keittokattilaa hämmentämässä ja tarjoilua sujuvasti toimittamassa pitkä ja perusiloinen

MIRJA MÄKINEN

Yrjö ja Helena Minkkinen

mies, Yrjö Minkkinen. Yrjö kokkaa mielellään ja tottuneesti isollakin kattilalla. Helena-vaimo, joka on diakonitoiminnan puuhanaainen voi hyödyntää luontevasti Yrjön kokintaitoja.

- Tiskaamaan suostun vain, kun käytetään kertakäyttöastioita, vakuuttaa Yrjö.

Käsistään kätevä ja toimeliaalle Yrjölle soittaa myös isä Johannes Parviainen, kun seurakunnan kiinteistöissä ruuvi repsottaa tai sähkölaite reistailee.

- Käsillä tekeminen ja käytännön asioiden hoito on mieluisinta, kertoo Yrjö, joka jo vuosia on ollut kiinteistölautakunnassa ja josta nyt tuli myös kirkkovaltuuston jäsen. Ja työtä riittää, viimeksi Yrjö kokosi talkoolaiset hautausmaan aidan maalausurakkaan. Kalastus- ja marjamatkojen varrelle sattuu sopivasti myös Puroniemen leirikeskus, johon osaava mies on tervehtullut.

Ekumeeninen vaellus

Jo 10 vuoden ajan on bussillinen seurakuntalaisia, joiden ikä on vaihdellut 4-vuotiaasta 77-vuoden ikäiseen vaeltajaan lähtenyt ekumeenisesti toteutetulle retkelle enimmäkseen Itä-Lappiin. Osanottajissa,

jotka tulevat lähinnä kuutosseurakuntien alueelta, on neljäsosa lapsia ja nuoria.

- Jos pappi on mukana, pidetään iltahartaukset.

- Isä meidän rukouksen kuitenkin luemme aina ruokarukouksena ja hengelliset keskustelut käydään sitten iltanuotiolla tikkusiian ja letunpaiston ohella. Luterilaiset matkakumppanit ovat kiinnostuneita kuulemaan kirkostamme, kertoo Yrjö.

Ilmaistyötä tekevien bussinkuljettajien ansiosta matkan hinta pysyy kohtuullisena ja 50 retkeilijää mahtuu mukaan. Paikat täyttyvät helposti.

- Matkan tuloksena jää euroja jopa seurakunnan pussin pohjalle, kertoo Yrjö.

Vaeltajat jaetaan eritasoisin ryhmiin kunnan mukaan.

- Järjestyy pitempi matka sillekin ryhmälle, joka haluaa näännyttää itsensä kävelyllä. Kuusi vuorokautta olemme yötä maastossa, teltoissa ja autiotuivissa.

Vaellus päättyy hotellissa vietettyyn yöhön. Lopun kohokohdaksi varataan hotelli, josta peseytynyt vaellusväki palaa yhteisen aterian syötyään sivilisaatioon pariin.

Mirja Mäkinen

Muusikko kirkossa

*Sirpa Autiolle,
ortodoksisen kirkon
monipuoliselle
muusikolle, kirkkolaulu
on diakoniaa.*

Musiikin maisteriksi Sibelius-Akatemian kirkkomusiikki-osastolta ja filosofian maisteriksi Jyväskylän yliopiston musiikin aineenopettajakoulutuksesta valmistunut Sirpa Autio toimii liikkuvana muusikkona eri puolilla Suomea. Hän laulaa kuorossa ja toimii tarvittaessa kanttorin sijaisena Jyväskylässä, Valamossa tai jossakin muualla. Hän on myös Laukaan kansalaisopiston musiikinopettaja ja ortodoksisen uskonnon opettaja Jyväskylän ortodoksisen seurakunnan alueella.

Sirpa oli kiinnostunut ortodoksisuudesta jo lapsena ja hän olisi halunnut liittyä ortodoksisen kirkkoon rippikouluikässä, mutta silloin se jäi. Matkalla ortodoksisen kirkkoon yksi tärkeä virstanpylväs oli osallistuminen vuoden 1987 syksyllä Valamon kansanopiston viikon pituiselle ortodoksia-kurssille, jossa viikonlopun aiheena oli kirkkomusiikki.

- Astuin täysin uuteen maailmaan, Sirpa muistelee.

- Jo luostari jumalanpalveluksineen, veljestöineen ja kaikkein oli uusi kokemus. Siihen lisättyä pääseminen sisälle ortodoksisuuden maailmaan oli suorastaan mullistavaa.

Opinnot kuitenkin jatkuivat Kuopiossa Sibelius-Akatemiassa, tähtäimenä luterilaisen B-kanttorin pätevyys. Vähitellen ortodoksinen kirkko ja sen musiikki alkoivat viedä mukanaan. Sirpa lauloi Kuopion ortodoksisen seurakunnan kuorossa, kävi

VELI TIMOTEUS / VALAMON LUOSTARI

jumalanpalveluksissa ja vieraili Valamos-
sa. Ortodoksiseen kirkkoon hänet liitettiin
vuonna 1990 Valamon luostarissa, josta
oli tullut hänelle rakas paikka. Sibeli-
us-Akatemian opinnot olivat vielä kesken,
mutta ne Sirpa suoritti loppuun saakka.
Tosin ovi luterilaisen kanttorin virkaan
kirkon vaihdon myötä sulkeutui.

Sirpa toteaa, että jos hän on jotakin jää-
nyt kaipaamaan luterilaisesta kirkosta, se
on yhteinen virrenveisuu. Luterilainen
virsiperinne on hieno. Sen vastineena
ortodoksisessa kirkossa hän näkisi mie-
lellään ortodoksisten hengellisten (ei-
liturgisten) laulujen yhteislaulamisen
lisääntymisen.

Moni viime vuosien Valamon luostarin
pääsiäisvieras muistaa varmasti Sirpan
pääsiäisyön palveluksessa Filofonia-kuo-
ron solistina laulamatt arabialaiset pääsi-
äistroparit. Ensimmäisen, vuodesta 1990 lähtien,
hän osallistui Valamon pääsiäiskuoro-
on laulajana ja vuodesta 2006 vuoteen 2012 Fi-
lofonia-kuoron johtajana. Sirpa muistelee
kiitollisena tuota aikaa. Siinä oli vastuuta,
työrupeamat Suurella viikolla ja Pääsiäise-
nä olivat rankkoja ja veivät sekä fyysisiä että
henkisiä voimia, mutta vastavuoroisesti
niistä sai todella paljon.

Viimeisimpänä tehtävänä Valamossa
Sirpalla oli keväällä 2013 PSHV:n vuosi-
juhlilla laulattaa ihmisillä uusia Pyhiinva-
eltajien lauluja, pitää kuoroharjoitukset ja
toimia kanttorina juhla-liturgiassa.

- Yksi piirteeni on se, että en lähde val-
mistautumatta ja kylmiltäni tuollaisiin työ-
tehtäviin, Sirpa toteaa.

Sanan ja sävelen symbioosi

Jumalanpalveluksissa lähes kaikki tekstit
resitoidaan tai lauletaan. Näin musiikilla
on olennainen osuus - mitä jää jäljelle jos
kirkkolaulu otetaan jumalanpalveluksista
pois? Ei paljoakaan. Siksi kirkkolaulu ei
missään tapauksessa ansaitse välinpitä-
mättömyyden kohtelua.

Basileios Suuren kerrotaan sanoneen,
että Pyhä Henki tiesi ihmismielen taipu-
suuden aistillisuuteen. Sen vuoksi ihmisiä
oli vaikea johdattaa hyveeseen. Hän liitti
yhteen sanat ja melodiat, niin että ihmi-
set huomaamattaan - koska melodia oli

Sirpa ja Filofonia Valamossa pääsiäisenä 2012.

korville suloista kuunneltavaa - ottaisivat
samalla vastaan myös sanojen hyödyllisen
sisällön.

- Kirkkolaulun tehtävänä on opettaa ja
olla rukouksen apuvälineenä, mutta ei he-
rättää tunteita, ilmaisee Sirpa saman asian
ja lisää, että koska teksti on tärkeä (ilman
tekstiä ei ole kirkkolaulua), on kuulijan
saatava siitä myös selvää. Mutta melodia
on aina alisteinen tekstile.

Kirkkolaulu, rukouksen apuväline.

Kirkkolaulu on diakoniaa

Sana diakonia tulee kreikan kielestä ja tar-
koittaa palvelua. Sirpa haluaa korostaa sitä,
että jumalanpalveluksissa laulaminen on
palvelemista. Kirkkolaulaja antaa kirkon
käyttöön oman aikansa ja omat taitonsa.
Se vaatii sekä sitoutumista että vastuun
kantamista. Laulaminen ja johtaminen on
myös jatkuvaa oppimista. Omalla muusi-

kon polullaan kirkossa Sirpa pitää ohje-
nuoranaan kysymällä oppimista.

- Tielleni on onneksi osunut monia hyviä
liturgiikan tuntijoita, hän toteaa.

Kirkkorakennukset ja ikonit ovat kau-
niita - miksi kirkkolaulussa pitäisi tyytyä
vähempään?

Matkalla kohti kirkkolaulun kauneutta
Sirpa pitää tärkeänä OHO-menetelmää,
mikä tarkoittaa osallistumista, harjoitte-
lemista ja osaamista.

- Kirkkolaulajan pitää osallistua jumalan-
palveluksiin, ilman osallistumista hän ei ole
kirkkolaulaja. Hänen pitää myöskin harjoit-
tella, vain niin voi oppia. Ja osaaminen - ei
voi laulaa ellei osaa melodioita ja tekstejä.

Kun teksti on hyvä, sävelmät osataan ja
laulu on puhdasta, kirkkolaulu luo tarvit-
tavat rakennusaineet kirkkokansan ruko-
ukselle. Ei pidä turhaan pelätä harjoitte-
lemista, eikä osaaminen ole synonyymi
konsertoinnille.

- Kirkkolaulu on yhteisöllisyyttä: se on
yhdessä laulamista, yhdessä kuuntelemis-
ta ja yhdessä tekemistä. Jumalan avulla,
Jumalan kunniaksi.

Eila Kautto

Oppeja ja oivalluksia - kristinoppileiri Valamossa

ONL:n perinteinen Valamon kristinoppileiri järjestettiin kesäkuussa jo kuudettatoista kertaa. Oppituntien lisäksi tarjolla oli mukavaa yhdessäoloa, pelejä ja leikkejä sekä luostarin herkullista ruokaa. Yhtenä päivinä kripari kasvoi 150:n nuoren suurleiriksi.

Kristinoppileirillä nuoret tutustuivat ortodoksiseen elämäntapaan päivittäisine jumalanpalveluksineen ja ruoan siunauksineen. Päivät aloitettiin ja päätettiin rukouksella. Kripareiden pääasiallinen tarkoitus onkin tutustuttaa nuoret heidän omaan uskontoonsa ja vahvistaa jo koulun uskon-

nontunneilla saatua oppia. Lisäksi ristinmerkin teko ja papilta siunauksen pyytäminen kerrataan jo ensimmäisen jumalanpalveluksen yhteydessä.

Pelejä ja pohdintaa

Leirin ohjelmarunko oli rakennettu niin, että leiriläiset kiersivät päivittäin eri asia-ohjaajien vetämissä ja nuoria haastavissa ryhmissä: ryhmien aiheena olivat mm. ikonit, Raamattu ja taivaalliset esirukoilijat. Lisäksi keskusteltiin ja askarreltiin. "Päivän peleissä" päästiin mukaan leikin riemuun.

Keskusteluryhmässä keskusteltiin omasta ortodoksisesta kirkosta ja ortodoksina olemisesta Suomessa. Päällimmäisenä ajatuksena useimmilla oli ortodoksisten jumalanpalvelusten kirkkoveisut, suitsutus-savun tuokset, ikonit ja kirkkorakennusten koristeellisuus. Nuoret kokivat kirkkonsa lämminhenkisenä paikkana, joka tuo hymyn huulille. Usko on monille iloinen, sydämestä tuleva asia. Nuoret kokevat, että Suomen ortodokseilla on välillä toinen toistaan yhdistävä side.

Nuorille kirkon vanhanaikaisuudella ja perinteillä on puolensa. Kirkon on vastattava ajan haasteisiin, mutta aina ei tarvitse mennä muodin mukana. Keskustelu kääntyi ajoittain myös ei niin vakaviin, joskin aihetta sivuaviin aiheisiin, kuten kysymykseen siitä onko vessa kirkkorakennuksessa Jumalan häpäisemistä vai ei?

Toivomuksista keskusteltaessa nuoret pyysivät kirkolta lisää hengellisiä lauluja, joita voi laulaa leirinuotiolla. Olisiko tässä Vaeltajan lauluille uutta kysyntää? Samoin toivottiin lisää nuorten toimintaa seurakunnissa ja kirkon panostusta myös nuorten tapahtumiin!

Leiriläisten joukossa oli selvästi kirkon tulevia aktiiveja. Leirillä he saivat huomata miten aika kuluu jumalanpalveluksissa nopeammin lukijoina, laulajina tai ponomareina toimiessa. - Vaikka oli porukassa luonnollisesti myös vastarannankiiskejä ja niitä, jotka eivät koe olevansa erityisen uskonnollisia tai uskontomyönteisiä.

Yleisesti monet kokivat leirin kuitenkin mukavana kokemuksena tutustua ortodok-

Leirin opetuksiin kuului mm. "avioliittodemo".

KUVAT: ARTTURI HIRVONEN

Leiri vahvisti jo koulussa saatua oppia.

Päivän peleissä päästiin mukaan leikin riemuun.

siseen uskontoon sekä uusiin ortodoksiin kavereihin ympäri Suomea. Ystävyyksiä syntyi yli seurakunta- ja maakuntarajojen. Sama pätee myös ohjaajiin, joista osa on usein edellisen kesän leiriläisiä. Tässä onkin ONL:n kripareiden perinteinen vahvuus.

Suurtaapahtuma

Tämänvuotinen leiri oli monin tavoin erityisen mieleenpainuva. Leirin kolmantena päivänä luostariin tuli vierailulle kaksi muuta kristinoppileiriä. Yhteisen kohtaamisen aikana leirillä oli koolla lähes 150 ortodoksinuorta ympäri Suomea. Ei mitenkään jokapäiväinen näky edes Valamossa.

Suurtaapaaminen aloitettiin tutustumisleikillä, jossa jokainen huusi oman nimensä ääneen. Kun oltiin jo tutut toisillemme, oli vuorossa perinteisten leirileikkien aika. Leirikonkarit ja kaikkien rakastamat leikittäjät, diakoni Teppo Väisänen ja teol. kand. Markus Hänninen vetivät yhdessä bravuurinsa, Auringonkukka-leikin.

Kolmen kriparin kohtaaminen huipen-

tui historialliseen yhteiskuvaan, jonka jälkeen ryhdyttiin "Virolaiseen parinryöstöön" luostarin kuusikujaa pitkin. Leikki johdatti vierailevat kriparilaiset heidän busseilensa ja takaisin omiin leirikeskuksiinsa.

Leiriläisille tämä kohtaaminen oli ikimuistoinen. Monen kriparilaisen mielestä yhteistä aikaa olisi vain saanut olla enemmän. Vierailijoihin olisi ollut mukava tutustua paremmin. Selvä leirin kohokohta siis. Toisena mieleen painuvana hetkenä mainittakoon leiriläisen kaste. Yleensä leireillä on toimitettu kaste- sekä avioliittodemo, mutta tällä kertaa ensimmäisen asiaa ajoi ihan oikea kaste Rautalammin seurakunnan saadessa uuden jäsenen.

Luostari ja leirit

Luostari leiriympäristönä on haasteellinen. Alue on laaja ja ohjelma tapahtuu useassa eri rakennuksessa, majoituksesta puhumattakaan. Melua luonnollisesti syntyy kun suuri joukko teini-ikäisiä liitetään yhteen. Valituksiltakaan ei voi välttää. Hiljaisuudesta isäntämme eli luostarin veljestö

hienovaraisesti tarvittaessa muistuttikin.

Kyseessä ei kuitenkaan ole pelkästään leirinohjaajien haaste saada nuoret "kuuriin", joskin siihen pyritään, vaan myös luostarin vieraiden on ymmärrettävä, että nuorista lähtee ääntä. Tähän ratkaisuna voisi olla menneiltä vuosilta tuttu käytäntö, jossa leiriläiset majoitettaisiin kaikki samaan rakennukseen.

Hiljaisuus ja kiirettömyys kutsuvat Valamossa kuitenkin viikonmittaisesta kesäleiristä huolimatta. - Joskin silloin vain hieman haasteellisemmin. Kripari luostarissa lieneekin kaikille osapuolille mahdollisuus sopuisaan yhteiseloon ja sen harjoitteluun. Lieneekö se juuri sitä ortodoksista kilvoittelua.

Luostarit ovat kautta aikain olleet sivistyneisyyden vaalijoita, joten tässä valossa on mitä luonnollisinta, että kirkon tuleva sivistyneistö kokoontuu luostarin "muurien" suojissa. Toivottavasti kristinoppi-leirejä järjestetään Valamossa jatkossakin.

Artturi Hirvonen

KUVAT: JASO PÖSSI

Lappeenrannan kirkkopäivät 2015 - Lähimmäisyys, vapaaehtoisuus, diakonia

Suomen ortodoksisen kirkon seuraavien valtakunnallisten kirkkopäivien suunnittelutyö on aloitettu Lappeenrannassa. Kirkkopäivät koostaan Lappeenrannan vanhassa kaupungissa olevan linnoituksen Jumalan synnyttäjän suojeluksen (Pokrovan) kirkon ympärille.

Elokuun viimeisenä viikonloppuna 2015 pidettävien kirkkopäivien teemana on ”Ihmisten kirkko”. Taustalla on ajatus siitä kuinka vapaaehtoisuus toteutuu seurakunnissa, kuinka kirkkomme on monikulttuurinen ja monimuotoinen yhteisö ja kuinka lähimmäisyys toteutuu seurakunnissa.

Näistä kaikista koostuu ”Ihmisten kirkko”.

- Kulttuurien kohtaamisen kannalta Lappeenranta on hyvä paikka kirkkopäiville. Prosentuaalisesti meillä on 40 prosenttia maahanmuuttajia, mikä on suurin määrä Suomen ortodoksisista seurakunnista. Historiallisestikin kanssakäymistä eri kulttuurien kesken on ollut seurakunnassamme pitkään, kertoo kirkkoherra Timo Tynkkynen.

- Seurakunnan arjesta iso osa toteutetaan vapaaehtoisvoimin. Se on myös yksi konkreettinen alue, jossa kohtaamme toisiamme sekä opimme uusia tapoja ja kulttuureja.

Konstantinopolin ekumeeninen patri-

arkka Bartolomeos on ottanut alustavasti vastaan kutsun kirkkopäiville. Edelliset ortodoksiset kirkkopäivät 2010 kokosivat patriarkan johdolla Joensuuun noin 5 000 kävijää. Kirkkopäivien käytännön järjestelyistä vastaavat kirkon järjestöt yhdessä Lappeenrannan seurakunnan kanssa.

Vuosi 2015 on kirkon strategian päättämivuosi ja kirkkopäivien aikana pohditaan myös strategian toteutumista kirkossamme. Kirkkopäiville valmistavat tapahtumat aloitetaan seurakunnissa ensi vuonna.

Minna Rasku

Lämpimät suhteet vai elämä ilman kirkkoa?

Mikkeli ja Varkaus, kaksi pientä seurakuntaa ovat yhdistäneet voimansa tänä syksynä. Ota tutuksi – tuttu omaksi on yhteydenottokampanja, jonka toteuttavat lokakuussa. Kampanjan tarkoituksena on tavoittaa kaikki seurakunnan jäsenet. Soittajina toimivat vapaaehtoistoimijat, jotka ovat saaneet valmennuksen tehtävään.

Vapaaehtoistoimijat soittavat perheisiin/jäsenille. Soitto on lyhyt rupatteluhetki, jossa omaa seurakuntaa tehdään tutuksi. Vastaajilla on mahdollisuus antaa toiveita siitä, millainen heidän oma mieliseurakuntansa olisi.

Yhdessä olemme enemmän

Onko sisäinen rauha löydettävissä? Vastaavtko seurakunnan toiminnot vain ikääntyneiden toiveita? Mitä seurakunta voisi tarjota miehille? Onko naisen paikka vain keittiössä? Miten seurakunta pystyy auttamaan apua tarvitsevia? Onko seurakunnassamme paikkoja maahanmuuttajille? Mitä potkua yhteinen jumalanpalvelus ja ehtoollinen voivat tuoda arkielämäämme?

Oma tutuksi – tuttu omaksi = OTTO

yhteydenottokampanja toteutetaan lokakuussa Mikkelin ja Varkauden seurakunnissa. Sinulle soitetaan tai lähetetään kirje tai voit vastata kyselyyn internetissä.

Ihmisellä on luontainen tarve kuulua johonkin joukkoon, jonka tuntee omakseen. Kuulua ryhmään tai yhteisöön, jonka arvot, ihmis- ja maailmankuva sopivat omiin käsityksiimme. Seurakunta on juuri turvallinen ja monipuolinen yhteisö, josta kannattaa olla kiinnostunut ja ottaa se omaksi.

Yhteisöllisyyden voi kokea voimakkaana Mikkelin ja Varkauden kokoisissa seurakunnissa. Tosin enkelinsiipiä kenellekään ei ole vielä kasvanut, vaikka yhteisöllisyys on toistemme tukemista.

Anna mulle tähtitaivas...

"Anna mulle tähtitaivas, anna valo pimeään. Anna mulle aamurusko, anna usko elämään. Anna mulle rohkeutta, että jaksan huomiseen." Näin laulaa Katri-Heleena yhdessä suurimmista hiteistään. Hitti, joka on kuin nykyihmisen rukous – sinne jonnekin.

Maailma ympärillämme pyörii uuvuttavassa muutoksessa. Monien kokemus on, että tämän kaiken keskellä ortodoksinen kirkon aarteet ovat eläviä. Siitä kertoo osaltaan, että kirkkomme jäsenmäärä on jatkuvasti lievässä nousussa.

*Jarmo Ihalainen (Varkaus),
Ilkka Lappi (Mikkeli)*

Jatkuva sadonkorjuu

Korjaamme jatkuvasti satoa. Tämä ei tapahdu vain syksyllä, vaan kaiken aikaa. Jokainen kohtaa edessään paljon siitä, minkä on jättänyt taakseen: muunnettuna, edellisten elämänaskelien tuomana hedelmänä. Kun se tulee vastaan, annetaan tilaisuus päättää, mitä teemme: panemmeko uudelleen kasvamaan, vai jätämmekö juuri tämän vähemmän tarkoitukseenmukaisena syrjään. Niin jää tilaa jollekin uudelle.

Korjaamme jatkuvasti satoa myös perheessä, työpaikalla tai harrastustoiminnassa – kaikissa sellaisissa tilanteissa, joissa ihmisiä toimii yhdessä. Tästäkin aina jää joitakin siemeniä tai taimia itämään. Löydämme ne edessäpäin ja tässäkin tapauksessa on yhteisen toimintatilanteen varassa, miten menettelemme niiden suhteen. Onko helppoa löytää yhteistä harkintaa, joka auttaa toisaalta karsimaan ja toisaalta hellimään hyvää hedelmää?

Kotoisen kirkkomme kohdalla on sama ilmiö nähtävänä. Inhimillisen kirkkoyhteisön tuottamat hedelmät ovat jatkuvasti edessämme, toiset meheviä, toiset kitkeriä. Ja koko ajan teemme valintoja, karsimme joitakin asioita ja keskitymme edistämään joidenkin muiden kasvua. On paljon, mistä voimme iloita ja olla kiitollisia.

Elämään, myös kirkon elämään, kuuluu kasvu ja uudistuminen. Paikalla oleminen ei ole elämää, se ei tuota hyvää satoa. Kirkkomme kantaa vastuuta ikuisen elämän sanoman julistamisesta maailmassa. Kirkko elää ja sen tulee tuottaa hyvää hedelmää siinä ympäristössä, jonka osana se toimii. Yhä nopeammassa tahdissa kirkon toimintaympäristö muuttuu. Kirkko pysyy samana ja eukaristia on muuttumaton. Mutta elävän kirkkoyhteisön tehtävä on hahmottaa ja yhä uudelleen puntaroida, miten kirkon palvelutoimi toteutettaisiin niin, että sen hedelmät olisivat hyviä.

Pastori Sergius Colliander

Jälkiä matkalla

Lapinlahden taidemuseon Jälkiä matkalla -näyttelyssä on esillä graafikko ja taidemaalari Kuutti Lavosen ja KS Joensuun piispa Arsenin teoksia. Taiteilijoita yhdistää paitsi kiinnostus samantapaisten lähteiden äärelle, myös yli kaksikymmenvuotinen ystävyys. Heidän taiteensa perustuu aiheiltaan yhdenmukaiseen eurooppalaiseen kristilliseen taideperintöön lähestymistapojen ollessa kuitenkin erilaiset. Kuutti Lavosen aiheet ammentavat läntisestä taidehistoriasta, erityisesti Italian renessanssin ja barokin taiteesta, ikonimaalarina tunnetun piispa Arsenin teoksissa on puolestaan läsnä idän kristillinen kuvatradiatio.

Kuutti Lavonen tarkastelee maalauksissa aiheitaan lähietäisyydeltä ja tästä syystä keskeiseksi teemaksi nousee ihmiskasvojen kuvaaminen. Piispa Arseni taas on

perinteisten ikonien sijasta tuonut näyttelyyn ikonimaalauksen ohella syntyneitä luonnoksia ja maalauksia.

Näyttely on avoinna 15.9. saakka.
Lapinlahden taidemuseo
Suistamontie 3
Lapinlahti

Liity, kasva kallioksi Kulmakiveen väkevään!

Näyttääkö syksyn kalenteri tyhjältä? Haluaisitko viettää ikimuistoisen viikonlopun lukuisien muiden ortodoksinuorien kanssa? Pidätkö hyvästä musiikista ja rennosta festarimeiningistä? Jos vastauksesi on KYLLÄ, meillä on jotain juuri sinulle!

ONL ry järjestää yhteistyössä Taipaleen seurakunnan kanssa Kulmakivi-festarit syyskuussa Outokummussa. Tarjolla on live-musiikkia moneen makuun, jumalanpalveluksia, erilaisia toimintapisteitä ja tietysti mainiota seuraa. Alaikäraja on 12 eli kaikki kuutosluokkaiset ja sitä vanhemmat ovat tervetulleita mukaan! Vanhempien seurassa ovat nuoremmatkin tervetulleita, mutta ohjelma on suunnattu

12-vuotiaasta ylöspäin.

Festareihin voi käydä tutustumassa osoitteessa www.onl.fi/kulmakivi. Käy myös tykkäämässä Kulmakivi-festareita Facebookissa!

Olethan sinäkin mukana Suomen ensimmäisillä valtakunnallisilla ortodoksisilla nuorisofestareilla!

Jaso Pössi / ONL

Ortodoksinen laulukoulu internetissä

Ortodoksi.net -sivustolla on käytettävissä kirkkomusiikin laulukoulu, jossa on tuttuja kirkossa laulettavia veisuja sanojen, äänen ja osassa nuottien kera. Laulukoulusta löytyy tällä hetkellä kirkkovuoden alun suurten juhlien, Neitseen Marian syntymän ja Ristin ylentämisen, troparit ja kontaktit sekä helatorstain ja sunnuntain tropareita ja kontakteja.

Laulukoulu on käytettävissä osoitteessa:
<http://www.ortodoksi.net/index.php/Luokka:Laulukoulu>
AK

Kirkonkello kumahteli jälleen Keitelelen Hiekassa

Kylmä tuulenpuhuri ja uhkaava sade eivät onnistuneet jäädyttämään juhламиeltä Arseni Konevitsalaisen praasniekkaa vietävältä kirkkokansalta Keitelelen Hiekassa. Illansuussa hautausmaalla toimitetun panihidan jälkeen väki siirtyi Hiekan tilan pihamaalle Nilakan rantaan seuraamaan uuden kirkonkellon siunaamista. Se saatiin luostarin perustamisen 600 -vuotisjuhlallisuuksia varten rakennettuun kellokatokseen lahjana Konevitsan luostarin veljestöltä.

Sotaa pakoon lähtenyt Konevitsan luostari viipyi Keiteleellä 16 vuotta, muutti sittemmin Heinäveden Valamoon ja heräsi uuteen eloon entisellä kotisaarellaan Laatokalla. Siksi juhluvierasten joukkoon oli saapunut kaksi igumenia, isä Sergei Heinäveden Valamosta ja isä Aleksandr Konevitsan saarelta.

Kirkonkellon reunaa kiertää teksti "Konevitsan veljestön muistoksi" sekä suomeksi että venäjäksi. Kaiverrus kertoo siitä, että tehtävänämme on muistaa toisiamme, pyytää esirukouksia ja rukoilla toistemme puolesta.

Pyhällä vedellä vihmomisen jälkeen igumeni Aleksandr kumahti kolme kertaa kelloa, jonka ääni kiiri kauas. Kellonsoitto herätti varmasti muistoja entisissä ONL:n kristinoppileiriläisissä, joita myös oli kokoontunut paikalle. Heistä monet muistivat vielä luostarirakennuksen, Hiekan maatilan vanhan päärakennuksen. Sen paikan voi nyt tunnistaa vain kivi-jalasta.

Heinäveden luostarin igumeni Sergei kertoi iloitsevansa hengellisestä yhteydestä, joka on kestänyt kiinteänä luostarien välillä jo 22 vuotta. Itse hän aikoo osallistua tulevaan Arsenin praasniekkaan Konevitsan saarella yhdennentoista kerran. Konevitsan perintö merkitsee hänelle tänä päivänä myös jatkuvaa mahdollisuutta todis-

HANNA HEIKKINEN

Konevitsan luostarin veljestö lahjoitti Hiekan tilan kellokatokseen uuden kirkonkellon.

taa Heinävedellä ihmeitä, joita Konevitsan Jumalanäidin ikoni saa aikaan.

Tapahtumaan saapui myös arkkipiispa Leo. Konevitsan luostarin perintöä jatkaa Keiteleellä Arseni Konevitsalaiselle pyhitytkirkko, jota kaunistavat luostarin vanha esineistö ja arvokkaat ikonit. Konevitsan ystävät tukevat toiminnallaan luostaria, ja heidän aktiivinen joukkonsa kokoontui juhlaan eri puolilta Suomea.

Praasniekka jatkui illalla Vanhan meijerin jatsaina ja seuraavana päivänä liturgialla ja vedenpyhityksellä Arsenin kirkossa, jonne pyrähti myös bussilastillinen pyhiinvaeltajia Kiuruveden seurakunnasta.

Helena Suomala

media

YLE Radio 1

22.9. Liturgia klo 10 Pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen kappeli, Mellunmäen toimintakeskus, Helsinki.

8.9. Liturgia klo 11.00–12.00, Uspenskin katedraali, Helsinki

14.9. Aamuhartaus, arkkimandriitta Andreas Larikka

17.9. Iltahartaus, klo 18.50, pastori Lars Ahlbäck

22.9. Liturgia klo 11.00–12.00, Pyhän Johannes Teologin kirkko, Joensuu

5.10. Aamuhartaus, klo 6.15 ja 7.50, arkkimandriitta Sergei

6.10. Liturgia, klo 11.00–12.00, Pyhän Nikolaoksen kirkko, Vaasa

20.10. Liturgia, klo 11.00–12.00, Pyhän Nikolaoksen kirkko, Joensuu

15.10. Iltahartaus, klo 18.50, pastori Veli-Matti Antikainen

26.10. Aamuhartaus, klo 6.15 ja 7.50, kirkkoherra Timo Tynkynen

3.11. Liturgia, klo 11.00–12.00, Kristuksen kirkastumisen kirkko, Porvoo

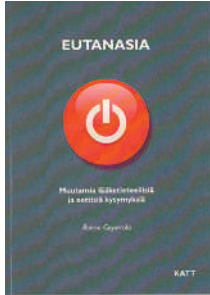
12.11. Svensk radioandakten, generalsekreterare Heikki Huttunen

17.11. Liturgia, klo 11.00–12.00, Pyhän apostoli Andreaksen kirkko, Rovaniemi

19.11. Iltahartaus, klo 18.50, pastori Jyrki Penttonen

23.11. Aamuhartaus, klo 6.15 ja 7.50, projektipäällikkö Riina Nguyen

Raimo Goyarrola: EUTANASIA. Muutamia lääketieteellisiä ja eettisiä kysymyksiä.

Helsinki:KATT. 2013.
45 s.

Helsingin kato-
lisen hiippakun-
nan yleisvikaari,
teologian tohtori
ja lääketieteen
lensiaatti, isä
Raimo Goyarrola
on paneutunut

julkaisussaan vaikeaan ja runsaasti keskustelua herättäneeseen aiheeseen. Kirjoittajan toiveena on, että teoksen lukeminen voi auttaa ihmisiä ymmärtämään paremmin mitä eutanasia tarkoittaa ja minkälaisia ratkaisumalleja on kärsivän, kuolevan ihmisen hoidossa.

Goyarrola on rakentanut kirjasen kysymys - vastaus periaatteella. Hän on laatinut 53 kysymystä, joihin antamansa vastaukset

valottavat ei ainoastaan eutanasiaa, vaan myös mm. ihmiselämän arvoa ja erilaisia hoitoja, yhtäältä lääketieteelliseltä ja toisaalta teologiselta kannalta.

Eutanasia ymmärretään yleisesti toimipiteeksi, jolla pyritään aiheuttamaan ihmisen ennen aikainen kuolema. Sen avulla halutaan välttyä joko sen hetkisiltä tai tulevilta kärsimyksiltä. Kirjoittaja toteaa, että lääketieteessä on aina kysymys kärsimyksen ja muiden oireiden poistamisesta tai lievittämisestä, ei elämän lopettamisesta.

Kirjoittaja pohtii, että sellaisten kriteerien vahvistaminen, joiden perusteella elämän lopettamisesta tehtäisiin laillista, merkitsisi, että menetetään tae eettisyydestä. Ihmiselämä altistettaisiin sellaisten sopimusten ja asetusten alaisiksi, jotka ovat riippuvaisia vallan ja intressien vaihtuvasta

tasapainosta. Kuka voisi taata objektiivisesti, että kuolema toteutetaan yksinomaan kuolevan eduksi, ja kuka estäisi väärinkäytökset ja epärehellisen manipuloimnin?

Kirjasen toiseksi viimeinen vastaus kertoo, mikä on katolisen kirkon oppi eutanasiasta ja ortodoksien on helppo yhtyä siihen. Viimeisessä vastauksessaan isä Raimo Goyarrola paljastaa katolisen kirkon terveydenhuollon ja vanhustyön laajamittaisuuden.

Sivumäärältään suppea tietopaketti jatkaa ansiokkaasti Katolisen tiedotuskeskuksen julkaisujen sarjaa. Vaikka teoksesta puuttuu lähdeluettelo ja viittaukset suomalaisen lainsäädäntöön, on se suositeltavaa lukemista sekä papistolle että terveystalouksissa työskenteleville.

Piispa Arseni

Rakukeramiikkaa Valamon luostarissa - arvio näyttelystä

Valamossa esillä oleva Ritva-Sofia Linnun rakukeramiikkateosten näyttely; Savesta poltettu pyhyys ja pako sodan jaloista, soveltuu luostarin ilmapiiriin.

Näyttelyn nimi kuvaa osuvasti näyttelyn sisältöä. Esillä on korkokuvia, pienoisteoksia ja lautasia sekä evakkomatkalaisia kuvaavia töitä.

Raamatun aiheet ovat innoittaneet taiteilijaa. Ristillä oleva Vapahtajaa kuvataan monissa teoksissa. Taiteilija kertoo, että Kristuksen piinaviikon kärsimys sekä toisaalta pääsiäisen sanoma ylösnousemuksesta, armosta ja rakkaudesta ovat vaikuttaneet häneen voimakkaasti.

Tämän sanoman Lintu on onnistunut siirtämään näihin töihinsä.

Myös Jeesuksen äiti Maria esiintyy monissa teoksissa. Lintu kokee Marian olevan välittäjän. Hän on myös tuskien äiti, joka ymmärtää kärsivää ihmistä. Rosoinen rakukeramiikka on omiaan luomaan tämän vaikutelman.

Lähes sadasta teoksesta koostuvan näyttelyn pienemmässä osiossa kuvataan karjalaisen väestön evakkomatkaa. Töistä välittyvä eläytyminen pakolaisten kokemuksiin.

Taiteilijan puoliso Unto Lintu on valmistanut teosten jalustat, taustat ja ke-

VELI TIMOTEUS / VALAMON LUOSTARI

hykset. Hän on myös auttanut vaativassa polttovaiheessa.

Mielenkiintoinen ja ajatuksia herättävä näyttely on avoinna Valamossa 30.8. saakka.

Ritva- Sofia Lintu jatkaa näyttelyiden sarjaa Keski- Suomen museossa, jossa 7.9. avautuu hänen näyttelynsä "Kullervon tarina" Näyttely on avoinna 3.11. saakka.

Mirjami Asikainen

Евхаристия — Таинство Любви.

Главным церковным богослужением для каждого православного христианина является Божественная Литургия, на которой совершается великое Таинство — Святая Евхаристия.

Мы приступаем к причастию Тела и Крови Христовой, но всегда ли до конца осознаем всю степень величия этого Таинства, полноту Божественной Любви, которая изливается на нас через Него и свою личную ответственность за приобретенный нами Божественный Дар?

Слово «Евхаристия» с греческого языка означает «Благодарение», но каким образом мы можем выразить свою благодарность Богу за этот великий Дар?

На службе символическим выражением приносимых Богу даров являются хлеб и вино, но они, как и все творение, и так принадлежат Богу. Мы можем принести Богу себя и всю свою жизнь в благодарственный дар. Конечно, это звучит величественно, но наша жизнь сама для нас является Божественным Даром, ибо Сам Бог по Своей Милости призвал нас из небытия.

Что же по-настоящему личное мы можем принести Богу в ответ на Его милости, являемые нам в этом Таинстве? Ответ на этот вопрос мы находим в Библии, где говорится, что Господь, сотворив человека по Своему образу и подобию, наделил первых людей многими благодатными дарами, вершиной которых явилась человеческая свобода, и главное ее проявление — любовь.

Господь не может и не хочет никого принудить Себя любить. Целью всего Божественного творения является проявление в мире Своей Божественной Любви, чтобы тварный мир был Ее причастником и проводником.

Поэтому истинное наше благодарение Богу за Его Жертвенную Любовь к нам, является наше взаимное уподобление всей своей жизни крестному пути нашего Спасителя. Очень важно осознать, что принимая Дар Причастия, мы принимаем и бремя Его крестных страданий.

Когда мы молимся, чтобы Господь помог нам нести наши тяготы и омыл наши грехи Своею Кровию, необходимо помнить, что тем самым и мы становимся обязаны последовать вслед за Христом на свою личную «голгофу», где умерев для греха, воскреснуть в вечность. Поэтому важно, чтобы Дар Евхаристии являлся для нас не просто укрепляющей нас благодатью, которой мы пытаемся периодически напитать свой духовный голод, а реальным началом того внутреннего перестроения всей своей жизни, которое приведет нас к истинной жизни во Христе.

протоиерей Константин Стрекачев

Tutkimus Aleksanteri Syväriläisen koulukunnasta

Irina Karvosen väitöstutkimus Pyhän Aleksanteri Syväriläisen koulukunta - 1500-luvun luostarihistoriaa vai 1800-luvun venäläiskansallista tulkintaa? tarkastettiin Itä-Suomen yliopistossa filosofisessa tiedekunnassa kesäkuussa 2013. Vastaväittäjänä toimi dosentti Tuomas Heikkilä Helsingin yliopistosta ja kustoksena professori Matti Kotiranta Itä-Suomen yliopistosta. Tutkimus kuuluu kirkkohistorian alaan. Karvosen tutkimuksen lähtökohtana oli Heikki Kirkisen tutkimuksessaan Karjala idän ja lännen välissä I jo 40 vuotta sitten esittelemä väite, jossa pidetään pyhän Aleksanteri Syväriläisen nimeen liitettyä koulukuntaa koko Karjalan ja Äänisen alueen johtavana hengellisenä liikkeenä.

Tutkimuksessaan Irina Karvonen vertaili vanhaa 1500-luvun lähdeä uudempiin 1800-luvun ja 1900-luvun lähteisiin, joissa kuvaillaan ja luetaan Aleksanterin oppilaiksi väitetyjä pyhiä ja pyhittäjiä.

Tutkija on tehnyt tarkkaa työtä arvioidessaan koulukuntaan liitettyjen väitteiden paikkansa pitävyyttä ja on tullut siihen johtopäätelmään, että osalla Aleksanterin oppilaiksi väitetyistä henkilöistä ei ollut lainkaan yhteyttä Syvärin luostariin. Oleellista on huomata jo se perustavaa laatua oleva käsitys, että 1500-luvun elämäkertateksteissä kyllä kerrotaan luostarin ohjaajalla olleen oppilaita ja ohjattavia, mutta mistään koulukunnasta ei puhuta.

Käsite askeettinen koulukunta on keinotekoinen, ja perustuu romantisoituihin venäläiskansallisiin mielikuviin, joiden tarkoituksena oli korostaa Venäjän kirkon historiallista erityisluonnetta 1800-luvulla. Taustalla oli pyrkimys torjua länsieurooppalaisia liberaaleja ja sosialistisia virtauksia.

Myyttisellä Aleksanteri Syväriläisen koulukunnalla oli tehtävä toimia aitovenäläisen kirkollisuuden ilmentymänä, joten siihen tarpeen mukaan lisättiin hagiografista kerrontaa. Kirkollista julkisuuskuvaa kiillotettiin pyhien elämäkertoilla. Näin kansalaisia yritettiin saada pysymään ortodoksisen kirkon aktiivisina jäseninä ja uskollisena tsaarinvallalle. Autokraattista järjestelmää yritettiin pitää yllä.

Tutkimuksessa on mielenkiintoista ja yksityiskohtaista tietoa Karjalan ja Äänisen alueen 1500-luvun henkilöistä, luostarielämästä, alueen pyhistä ihmisistä ja ihmekertomuksista. Tutkimus perustuu hagiografisiin arviointeihin ja historiallisiin lähteisiin.

Karvosen tutkimus on jo toinen, joka arvioi Karjalan kirkollisiin oloihin liitettyjä myyttisiä historiakäsityksiä. Valamon luostarin historiakuvan muotoutumista arvioi Kati Parppe 2010 ilmestyneessä väitöstutkimuksessaan *Saints, Legends and Forgeries. The Formation of the Historiographical Image of Valaam Monastery*. Molemmat tutkimukset ravistelevat raikkaalla tavalla käsityksiämme, joissa todellisuus pohja saattaa olla lähes olematon.

Juha Riikonen

Surussa kansanne...
*Surun ja menetyksen kohdatessa
 haluamme tarjota lämminbenkistä,
 asiantuntevaa käytännön apua
 kaikissa hautajaisasioihin
 liittyvissä järjestelyissä.*

Joensuun Hautaustoimisto
Leo Vatanen
 Yläsatamakatu 10, Joensuu
 puh. (013) 223 633, päivystys 0400 271 956
 leo.vatanen@elisane.fi • www.leovatanen.fi

Aamun Koiton seuraava numero ilmestyy 29.11.2013 ja sen teemana on "Jumalanpalvelukset".

AAMUN KOITTO

Kyllä, haluan tilata Aamun Koitto -lehden (viisi numeroa vuodessa)

Tilauhinnat 1.1.2013 alkaen	Alv. 0 %	Alv. 10 %
☐ Kestotilaus 5 nroa, kotimaa	35 €	39 €
☐ Määräaikainen 5 nroa, kotimaa	35 €	39 €
☐ Opiskelijatilaus 5 nroa, kotimaa	30 €	33 €
☐ Tutustumistarjous 3 nroa, kotimaa	21 €	24 €
☐ EU-maat, 5 nroa	50 €	55 €
☐ Muut maat, 5 nroa	55 €	61 €
☐ Olen ort. srk jäsen		

Lehden saajan nimi

Lähiosoite

Postinumero ja -toimipaikka

Puhelin

Sähköposti

Maksajan (ellei saaja) nimi

Lähiosoite

Postinumero ja -toimipaikka

Puhelin

Sähköposti

AAMUN KOITTO
 Tunnus 5005390
 70103 Vastaus-
 lähitys

Vastanottaja
 maksaa posti-
 maksun (vain
 tilaukset)

Karjalan hiippakunnan säätiön apurahat 2013 haettavissa

Karjalan hiippakunnan säätiön tehtävänä on toimialueellaan edistää ja tukea ortodoksista ja karjalaista kulttuuri-työtä, koulutusta, liturgisen elämän kehitystä, kirkkolaulua ja ikonitaiteen harrastusta, ortodoksista nuorisokulttuuria sekä avustaa kulttuurin ja teologian opiskelua, tutkimusta ja tunnetuksi tekemistä ja vastata lisääntyvän kansainvälistymisen haasteisiin.

Säätiö toteuttaa tarkoitustaan myöntämällä avustuksia, stipendejä ja tunnustuspalkintoja.

Säätiön hallitus julistaa haettavaksi Karjalan hiippakunnan alueella em. tarkoituksiin apurahoja seuraavasti:

- apurahoja myönnetään yhteensä enintään 4.000 €
- yksittäisen apurahan suuruus on enintään 1.000 €
- hakijana voi olla yksityinen henkilö tai yhdistys
- apurahahakemuksia toivotaan erityisesti kirkkotekstiili-, kirkollinen kirjallisuus-, musiikki- ja ikonimaa-lausaloilta sekä ortodoksisen kulttuurin edistämiseen nuorten parissa
- apurahaa voi hakea myös projekteihin tai tapahtumiin, jotka edistävät em. toiminta-alueita
- säätiön hallitus pidättää oikeuden päättää apurahojen suuruudesta ja määrästä

Apurahat haetaan vapaamuotoisella hakemuksella, josta tulee käydä ilmi

- hakija yhteystietoineen (osoite, puhelinnumero, sähköpostiosoite, pankkiyhteystiedot)
- haettavan apurahan suuruus
- kuvaus hankkeesta, johon apurahaa haetaan
- selvitys hankkeen muusta rahoituksesta
- apurahan käyttötarkoitus

Allekirjoitetut apurahahakemukset tulee osoittaa Karjalan hiippakunnan säätiön hallitukselle ja toimittaa säätiön asiamiehelle Leo Houtoselle, osoite Hallituskatu 10 C 29, 70100 Kuopio, 30.9.2013 mennessä.

Säätiön hallitus päättää apurahan saajista. Apurahan saajille tiedotetaan henkilökohtaisesti.

Syyslomalle, kylpylään, pikkujoulureissulle...

Mainioille matkoille mukavasti

Auto aina mukana ja hyvää matkaseuraa...

- **VIIPURI 7.-8.10., 2.-3.11. ja 1.12. 85 €**
- **TALLINNA 27. - 29.9 PÄIVÄKULJETUKSIN 165 €**
Majoitus Talling Expres. Ostoskiertä käsiyöliike yms.

UUSI KOHDE

TOILAN KYLPYLÄ 6. - 12.10. PÄIVÄKULJETUKSIN TÄYSIHOIDOLLA 415 €

- **PÄRNUN KYLPYLÄT** (Paradise, Vihreä tulo, Puistotalo, Viiking, Emmi) **PÄIVÄKULJETUKSIN PUOLIHOIDOLLA 1 TAI 2 VK 15.-21.9., 22.-28.9., 29.9-5.10., 13.-19.10. JA 22.-28.12.**
Täysihoito: + 30 €/vk. Jouluviikko täysihoitolla. 2 vk varaajille: -120 € pois matkan hinnasta!
Jouluvaramukset 30.9. mennessä! **430 - 570 €/VK**

Tule mukaan!

Tiedustelut ja varaukset: 045-233 3264
Kaikki matkat: www.tilausajovanska.fi
Tilausajat: 0500-558 519

GV TAKSI JA TILAUSAJOT OSMO VÄNSKÄ
VARAUKSET: p. 045 233 3264 / TILAUSAJOT p. 0500 558 519
Hämmsäläntie 1516 B, 02290 NIEMINEN www.tilausajovanska.fi

SYYSKUUN TARJOUS LUOSTARIHOTELLISSA

Ota irtiotto arjesta ja tule nauttimaan hiljaisuudesta ja rauhasta syksyiseen Valamoon.

2HH ALK. 60 €/VRK

Huonehinta, voimassa su-to.
Hinta pe ja la alk. 110 €/2hh/vrk.

Luostarimatkat Kulttuuri- ja
www.monasterytours.com

Laatokan Valamo 31.8.-1.9. 190 e
Georgian kylät ja luostarit 6.-14.10. 1 420 e
Kreikka - Ateena, Aegina, Evia 19.-26.10. 1 295 e
Siinain Pyhän Katariinan luostari 1.-10.11. 1 090 e

TALVEN MATKOJA 2014
Pyhtitsan joulu 5.-7.1. • Ikonimatka Pietariin 20.-23.2.
Pääsiäismatka Vladimiriin ja Suzdaliin 16.-21.4.
Venäjän viisumi, 68 e/hlö, Egyptin viisumi 25 e/hlö
Päivitämme tuotantoamme, seuraa sivujamme. Pyydä oma tarjous ryhmällesi!

Pohjoiskatu 6 • Ortodoksinen Kulttuurikeskus • Joensuu • info@monasterytours.com
ma-pe 10-16 • puh. 010 239 2080 (Lankapuhelimesta 8,27 snt + 5,9 snt/min, GSM 8,27 snt + 17 snt/min.)

Lämmin kiitos

KP arkkikiipisa Leolle saamastani siunauskirjasta ja isä Ioannikselle ja seurakuntalaisille muistamisesta.

Teuvo Martiskainen

SYKSYN SÄVYJÄ VALAMOSSA

- Lasinsulatus ja lasimaalaus 8.-15.9.
- Ortodoksinen diakoniatyön kurssi 20.-22.9.
- Saippuan valmistus 20.-22.9.
- Muotokuva- ja maisemamaalaus 20.-26.9.
- Kirkkorakennus ja rukouselämä 27.-29.9.
- Introducing the Orthodox faith 30.9.-4.10.
- Hiljaisuuden retiriitti 2.-6.10.
- Rakkauten ja kuoleman filosofia 4.-6.10.
- Kierrätetään lasia 7.-11.10.
- Lasi- ja pronssivalut 13.-20.10.
- Kaikkeinpyhin Jumalansynnyttäjä, pelasta meidät 18.-20.10.
- Luovuudesta voimaa ja elämäniloa 8.-10.11.
- Taidegrafiikka 8.-15.11.
- Elävät kuvat -elokuvakurssi 15.-17.11.
- Puunkaiverruskurssi 18.-22.11.
- Kirjansitojan oppi: kirjalle kotelo, lahjalle rasia 28.11.-1.12.

Kaikki kurssit: www.valamo.fi

Valamoon on suora bussiyhteys Helsingistä päivittäin.

Lämpimästi tervetuloa Valamon luostariin!

Valamontie 42, 79850 Uusi-Valamo • puh. 017 570 1810
myyntipalvelu@valamo.fi • www.valamo.fi

Muista myös Tuohus-kauppamme Helsingin Liisankadulla sekä nettikauppamme webtuohus.valamo.fi.

Pyhien isien opetuksia toiminnasta ja tulevaisuudesta

Joka yhdistää tiedon ja toiminnan tai toiminnan ja tiedon, on Jumalan valtaistuin ja Hänen jalkojensa astinlautta. Tieto tekee hänet valtaistuimeksi, toiminta astinlaudaksi. Emmekä käsittääkseen erehdy, jos kutsumme taivaaksi mieltä, joka on puhdas kaikista aineellisista mielikuvista ja askaroi alinomaa jumalallisuudessa, hengellisissä mietiskelyissä tai paremminkin kaunistautuu niillä.

Pyhä Maksimos Tunnustaja

Tosi kilvoittelijalle hänen omat unensakin kertovat, kuinka hänen sielunsa tila jaksaa, ja sen mukaisesti hän voi huolehtia sieluntilastaan. Sisäisen ihmisen asenteen ja kiinnostuksen kohteiden mukaisia näet ovat myös

ruumiin liikehännät ja mielen kuvitelmat. Se jonka sielu rakastaa aineellista ja on nautinnonhimoinen, näkee untakin tavaroiden hankkimisesta ja suurista rahoista, naishahmoista ja himokkaisuista syleilyistä, joista hänen ihokkaansa tahrautuu (Juud 23) ja lihansa saastuu (Juud. 8). Kullasta taas uneksii aina se, jolla on ahne ja rahanhimoisen sielu: hän perii maksuja, vaurastuu koroilla, kerää kultaa aarrekammioihin ja häntä tuomitaan kovasydämiseksi. Ja sitä jonka sielu on kiukkuinen ja kateellinen, ahdistavat unessa villipedot ja myrkylliset matelijat: hän joutuu pelon ja kauhun valtaan. Se taas jonka sielu on turhan kunnian paittama, uneksii kansan ylistyshuudoista ja juhlavista vastaanotoista, valta- ja johtoasemista, ja vaikkei hänellä valtaa

ja johtoasemaa olekaan, hän käyttäytyy hereilläkin ikään kuin ne olisivat tai ainakin tulisivat olemaan hänen. Se taas jonka sielu on täynnä ylpeyttä ja ylimielisyyttä, uneksii ajavansa loistavissa ajoneuvoissa ja lentävänsä ilmassa ikään kuin siivillä ja näkee unta, että kaikki vapisevat hänen ylivoimaisen valtansa edessä.

Vastaavasti myös Jumalaa rakastava, hyveissä ja hurskaudessa kilvoitteleva, jonka sielu on vapaa aineellisuudesta, näkee unessa tulevia asioita ja kauhistuttavia ilmestyksiä. Herätessään hän tapaa itsensä aina hartaassa rukouksessa: sielu ja ruumis rauhassa, kyyneleitä poskilla ja huulilla huokaus Jumalalle.

*Niketas Stithatolainen
Käännös: nanna Kristoduli*